

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Cuiusmodi fuerint iubilæi priuilegia, & quomodo peccatorum obtineamus
remissionem, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

Hum. Omnis autem plebs ut vidit, dedit laudem Deo. Laudem Deo optimè tribuit, cuius est omne bonum, & à quo omne est beneficium. Laudem namque Deo dare, est donum Dei, cuius est confiteri, nostram indignitatem, quæ bona à Deo recipimus, agnoscere, & profundissima humilitate iuges eidem gratias agere. Quod omnibus nobis largiatur Iesus Christus Filius Virginis Dominus noster, Amen.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Cuiusmodi fuerint iubilei privilegia, & quomodo peccatorum obtineamus remissionem.

ECCĒ ascendimus Hierosolymam, & consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de Filio hominis, Lucæ XVIII. Hodierna Dominica Quinquagesima dicitur, eo quod quinquaginta dierum tempus hoc includat, hodiè quidem inceptum, sed in Paschate terminandum, significat autem numerus hic remissionem. Quocirca in lege annus quinquagesimus erat iubilæus, annus gaudij, remissionis, & libertatis. Simili modo nos nunc quoque poenitentiam incipientes, per quinquaginta dies continuamus, eandem in Paschate, ubi est quinquagesimæ huius finis, quasi in iubilæo remissionem peccatorum recipientes. Multa enim in iubilæo olim concedebantur, quæ nobis spiritualiter per passionem nunc conceduntur Christi. Idcirco & hodiè memoria Dominicæ recensetur passionis, qua nos ad remissionis libertatis quæ iubilæum credamus perductos.

In iubilæo namque fiebat remissio debitorum. Qui enim quicquam debebat, quod ante tempus non poterat solvere iubilæi, iubilæo adueniente liber fiebat ab omni debito. Sic nobis quoque in passione Christi debita peccatorum nostrorum sunt nobis dimissa. Omnes enim eramus debitores diuine iustitiæ ex reatu originalis peccati. Hoc debitum nostrum Christus nobis condonans ita condonat, ut pro nobis eadem etiam debita soluat Patri, ut in Psalmo loquitur: *Quæ non rapui tunc exolvebam.* Secundum quod concedebatur in iubilæo, erat, quod venditores ad vendita reuertebantur. Nemo enim agrum, aut aliquid simile perpetuò potuit vendere, præsertim extra ciuitatem constitutum, sed ad annum duntaxat iubilæi vendebatur omnis possessio, supputando iuxta annos distantes à venditionis tempore, usque ad futurum annum iubilæi, precium & iuxta æstimationis frugum agri. Porro in anno iubilæi reuertebatur, quod venditum erat, ad possessorem suum primum. Et nos quomodo gratis, hoc est, alieno peccato venundati sumus, ita etiam sine argento sumus redempti, hoc est, redempti sumus precioso sanguine agni immaculati & incontaminati Iesu Christi Filij Dei. *Disciplina enim pacis nostræ super eum,* ut Esaias dicit. Quod dictum est: disciplina seu correctio, quæ nobis debebatur & peccatis nostris, facta nobis est disciplina pacis, quia nos non sustinuumus eam, sed nobis donata est, & Christo imposita. In ipsum enim Pater posuit iniquitates omnium. Quomodo autem imposita sunt peccata omnium super eum, ita etiam disciplina pacis nostræ, id est, quam nos pati debueramus, sed condonata est, imposita est super eum. Tertium erat, quod in iubilæo obseruabatur, quia serui, qui fuerant propriæ ac venundati, in iubilæo manumittebantur, & libertati restitue-

iubilei privilegia mylti-
cc.
I.
Ephē. 2.
Psal. 68.
II.
Esaiæ 53.
I. Pet. 1.
Esaiæ 53.
Ibidem.
III.
Z
stitue-

E. VI
21

stiruebantur pristina. Hoc modo nos, qui sub iugo & serui eramus diaboli, per passionem Christi sumus redempti, & facti filij Dei. Eam ob rē in Apocalypsi dicitur: *Ocisus es, & red. mistinos Deo in sanguine tuo.* De hac liberatione Christus quoque loquitur dicens, *Si filius vos liberauerit, vere liberi eritis.* Quartum erat, quia in iubileo fugiui recipiebantur. Licebat enim tunc in patriam redire. Nobis autem expulsis à patria caelesti, siue exclusis, atque in exilio constitutis, nulla erat spes alia redeundi, nisi in iubileo per passionem Christi, de quo Paulus dicit: *Iustificati in sanguine ipsius, salui erimus ab ira per ipsum.* Redire enim nobis licet ad patriam, & ad ipsum per ipsum. Est tamen hic obseruandum, quod per passionem CHRISTI IESV dicimur restitui libertati, & à seruitutis iugo liberari, non est hoc intelligendum de libertate Lutherana, quam Euangelicam ipsi vocant: sed nequaquam Euangelica est, sed Satânica est, carnalis, & quouis nomine honestatis indigna. Neque enim ad hanc libertatem vocati aut liberati sumus, vt quicquid libet liceat, vt nullæ legi obnoxij sumus, vt nemini, imo ne Deo seruiamus, quamuis Lutheranos putem non negare seruitutem debere Deo, licet ea, in quibus seruendum est Deo, destruant & explodant. Non sumus o filij ad hanc immundissimam pessimamque libertatem, hoc est ad malè agendi licentiam, vocati, sed in hanc sumus libertatem spiritus vocati, vt non ex metu quæ legis sunt faciamus, nec coacti & inuiti, sed vltro volentes ea, quæ lex iubet, iam spiritu diligamus ea, quæ iubentur, vt nulla esset etiam lex suapte voluntate bona ac deuota, ea, quæ lex dicit, amaremus. Non ergo ita sumus liberati, vt nulla sub lege simus, sed vt nulla lex sit nobis necessaria, quæ inuitos cogat aut compellat: quod quidem, quod lex dicit faciendum, nos facimus vltro, non impulsim per legem, sed inuitati per gratiam. Vbi autem id ipsum sit, vltroque sit, quod lex iubet, iam non est dicendus per legem cogi, qui sponte sua legem facit, liber viuens: non quasi nullam habens legem, sed quod per nullam est coactus legem. Nemo enim cogi, aut compelli dicitur, nisi inuitus. Quum autem inuitus non sit, quomodo dicendus est compelli sub lege, aut lege? Quare potius legem dicamus ei, quomodo Paulus iusto dicit non esse positam, quia (vt sæpius dixi) legem non inuitus tamen propter legem sibi impositam facit. Quapropter, vt huius iubilei priuilegia obtineamus, curandum nobis est huiusmodi nos inueniri, quibus possint hæ libertates atque immunitates iubilei dignè communicari. Veniamus igitur ante Dominum oportet immunes ac anxij ab omni peccato. Quod hanc quaquam nobis est possibile, nisi per penitentiam id fiat, qua damnamus puniamusque in nobis omne peccatum. Cùm itaque nobis penitentia iam ex tempore hoc statuto sit facienda, non hoc tantam nobis faciendum, vt plangamus castigemusque in nobis peccata præterita, sed vt muniamus nos quoque contra futura. Quæ autem municio, quæ ve armatura validior, aut quod præsidium maius contra omnia vitia, contra tentamenta quæcunque, & contra quaslibet diaboli insidias, quam passio Christi deuotè meditata seu deuote inuocata? Ne igitur viribus nostris deficiamus, muniri debemus armis Christi, id est, eius virtutibus & exemplis. Proinde enim nobis dicitur: *Christo in carne passo, & vos eadem cogitatione armati.*

Apoc. 1.
Ioan. 1.

III.

Roma. 5.
August.

Libertas Lutherana
quæ sit.

Libertati
veræ quæ
necessari-
ant.

1. Tim. 1.

1. Pet. 4.

Et sic
vni
fra no
Christi
Tota
pax oc
fraudis
perpor
aliqui
erimus
etiam a
inrab
Qui de
fuit, S
line pec
xerunt
aliqui
rum, p
bis pass
fecim
ginus,
camus,
inueni
mus. Sec
baptis
sunt no
quis pe
omnia
catis s
pæccat
miseri
porell
ipsum
dignati
plauit.
Est
catis s
quæ po
tuem
dignu
consili
peccat
satur
in pecc
mas igit

C. VI
21

Recogitate eum, qui contradictionem sustinuit aduersus semetipsum, ut non fatigaret animis vestris. Absque enim confortatione superna ac diuina arma nostra nobis sunt magis fatigationes, quam praesidia. In sola autem passione Christi certa nobis promittitur victoria. Quapropter Origenes dixit: Tanta est virtus passionis Christi, ut si in corde continuè teneatur, & pro oculis habeatur, nulla libido superare possit, aut nequitia diabolice fraudis. Iustè igitur, ac meritò sit, quod hodie nobis Dominicae passionis proponitur memoria, qua confortemur, ne intolerabile nobis videatur aliquid pro peccatis nostris pati. Iustissimum autem est nos pro delictis nostris etiam non nihil nos affligere ac pati. Quomodo enim alias socij erimus gloriae, si non fuerimus socij passionum Christi. Ut interim hoc etiam addamus, si etiam nostra nos non excluderent peccata, quomodo intrabimus aliter regnum caelorum, nisi ea via qua intrauit Christus? Qui de seipso dicit: *Nonne haec oportuit pati Christum & ita intrare in gloriam* Lucæ 24. Super quo verbo beatus dicit Gregorius: Si sine flagello non exiit qui peccato venit, quomodo flagello digni non erunt, qui in peccato vixerunt? Fallit enim multos stulta praesumptio, qui absque poenitentia, absque dolore cordis de peccatis suis, putant se introituros regnum caelorum, propterea quod misericors sit Dominus, & ut nos saluaret, pro nobis passus sit. Est reuera misericors Dominus, sed poenitentibus: & hoc praesertim tempore, quam diu viuimus. Quare si eius misericordiam negligimus, si resistimus gratiae, si super eius hac misericordia confidentes peccamus, iustissimè nobis irascetur, & post hanc vitam implacabilem eum inueniemus. Est certè pro nobis passus, & pro peccatis nostris, & nos redemit. Sed hac huius liberatione semel vsi sumus, dum eiusdem passionis in baptismo facti participes, eidem sumus incorporati. Tunc enim omnia sunt nobis peccata ablata penitus, etiam si vniuersorum hominum solus quis peccata habuisset, & adultus, aut senex ad baptismum veniret, gratis omnia ei in baptismo donantur, & Christus qui pro omnibus eius peccatis satisfecit, ab omnibus etiam liberat & innoxium facit, ut liberè ei pateat regnum caelorum. Sed non ita donat, ut postea liceat ei super hac misericordia peccare, ac spiritui gratiae contumeliam facere. Sed quia non potest, si iterum peccauerit, iterari baptismus, nisi poeniteat, & nisi seipsum afflixerit, aut in corde per contritionem, aut in corpore per castigationem, luet ea peccata post mortem, quicquid in vita, hic non exstiterit.

Passio
Christi vir-
tus quanta
sit.

1. Corin. 1.

Lucæ 24.

Gregor.

1. Pet. 1.

Hebr. 10.

vii passio
Christi pro
omnibus o-
mnium pec-
catis satis-
fecerit.

Eccl. 5.

Hebr. 11.

Est quoque indubitatum passionem Christi pro singulis & vniuersis peccatis satisfacere. Sed tantum de hac satisfactione participabis circa peccata, quae post baptismum patraisti, quantum passionis Christi tibi applicas virtutem & meritum, quantum ve in operibus poenitentiae & misericordiae te dignum exhibes, ut tibi Christi virtus ac meritum applicetur. Audi igitur consilium Sapientis: *De propitiati peccatorum noli esse sine metu, neque adicias peccatum supra peccatum, & ne dicas. Miseratio Domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur. Misericordia enim & ira ab illo cito approximant, & in peccatores respicit ira illius.* Altissimus est enim patiens & redditor. *Aspicia- tur igitur in autorem fidei, qui praecursor pro nobis hinc iuit ad passionem, re-*

1. Pet. 2.
Bernard.
Matth. 27.
Luca 22.
Luca 6.
Matth. 3.
Luca 3.
Psalm. 118.
Exod. 5.
Hebr. 8.
Matth. 17.
Iob. 7.
Luca 9.
Peroratio.
1. Tim. 6.
Psalm. 45.
Psalm. 54.
1. Para. 6.
Psalm. 6.
Theon. 3.
Psalm. 46.
- inquens nobis exemplum, vt sequamur vestigia eius.* Bonus, inquit Bernardus miles sua vulnera non sentit, dum regis vulnera intuetur. Non sit igitur durum nobis ieiunare, videntes Christum regem nostrum pro nobis ieiunantem, & inter extrema vita, dum sui nimia torqueretur, nihil nisi acetum & fel gustantem. Nec sit graue à lætitia nobis leuitateq; ac risu continere, si Christum cernimus tristem, pauidum, anxium ac sudore sanguineo madidum. Si præterea orare tædet, vide illum in sanguineo sudore prope orantem. Vide eum aliquando in oratione propter te pernoctantem. Si auaritia tibi dissuadet elemosynâ dare, vide quis dederit tibi omnia quæ habes. Et vnde tu habes vt possis dare elemosynam? Numquid non iustum est, vt pro illius amore panem aut nummum tribuas, qui tibi in cibo potuq; dedit abundantiam? Reddes ne Christo pauperi frigenti aut esurienti, vnde vestiatur, qui diuitias non solum ad necessitatem tibi dedit, sed & ad superfluitatem? Num tibi, vt tu solus habeas, qui solus non viuus, hæc dedit? Intellige quia duntaxat dispensatorem te super his constituit, de quibus tibi nihil plus pertinet quam egeno, nisi vt esum habeas ad necessitatem, reliqua sunt Domini tui ad vsum pauperum suorum. Erubescis ne igitur quod mendico, infirmo, aut egeno opem negas, qui ad Christum quouidie pro cibo, pro potu, pro sanitate, pro salute, & pro omnibus tibi necessarijs orando clamas? Facito igitur dignos fructus penitentia, qui vt digni Deoq; fuerant accepti, respice vitam ac passionem Christi, tanquam penitentia tua exemplar. Dirige gressus tuos iuxta vitam illius. Scitum est quod Moysi est dictum: *Inspice & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est.* Verum quod hic aliud puras exemplar, nisi Dominum nostrum Iesum Christum, qui tam videndo quam patiēdo nobis exemplar, & pro nobis moriendo redemptio factus est. Postremo, non est tacendum quod piissimus Dominus passionis suæ historiam summatim prædicens, omnes suos Apostolos conuocauit. Porro in transfiguratione non omnes vocauit, innuens, omnes nos vocatos inuitari ad passionem. (Est enim hæc vita præsens vita tristitia, laboris, tribulationum & calamitatum) non autem vocari omnes ad contemplationis dulcedinem. Omnibus enim nobis dicit: *Si quis vult post me venire abneget semetipsum & tollat crucem suam, & sequatur me.* Ea namque, quæ ad salutem sunt omnibus necessaria, omnibus quoque sunt prædicanda. Ea vero quæ paucis perfectis ac raris contingunt, his tantum, quibus prodesse possunt, sunt reuelanda. Nos igitur fratres & filij charissimi, cum cæco quoque hodie, quæ Dominus in itinere curauit, importuno clamore cordis ad Dominum oremus, vt nobis lumen fidei præbeat. Lumen scilicet nostræ cognitionis, quo nos vilipendamus & ab omnibus vilipendi, quantum in nobis est, optemus. Videamus præsentia omnia caduca esse & misera, vnitibus de hoc mundo diligamus. Quicquid enim in mundo est, certissimum nobis sit, nos hoc fallere & seducere. *Nolite ergo sperare in incerto diuitiarum. Nolite considerare in principibus & filijs hominum in quibus non est salus.* Nolite sperare in arcu, aut fortitudine vestra, quia gladius vester non saluabit vos. Sed sperate in Domino Deo vestro. Iste sit vobis turris fortitudinis à facie inimici. Iste refugium à facie tribulantis, quia bonus est Dominus sperantibus in illum, & beneplacitum est ei super timentes eum, & in eis qui sperant

DOMINICA I. QVADRAGESIMAE.

187

rant super misericordia eius, quam nobis semper presentem faciat adesse in vita & morte benedictus Dei & Virginis Filius Iesus Christus Dominus noster, Amen.

E. VI
21

DOMINICA PRIMA QVADRAGESIMAE,
Epistola B. Pauli Apostoli, II. Corinth. VI.

Hortamur vos, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. *Aut enim: Tempore accepto exaudiui te, & in die salutis adiuui te. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. Nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum. Sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos, sicut Dei ministros in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in ieiuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suauitate, in Spiritu sancto, in charitate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei. Per arma iustitiae à dextris & à sinistris, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam. Ut seductores & veraces, sicut qui ignoti & cogniti, quasi morientes, & ecce viuimus: ut castigati, & non mortificati. Quasi tristes, semper autem gaudentes. Sicut egeni, multos autem locupletantes. Tanquam nihil habentes, & omnia possidentes.*

Esaiæ 49.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Non iniuria hac Dominica legitur Epistola hæc, quandoquidem hoc tempore poenitentiae instimus operibus, ad quæ maximè egemus gratia Dei, quo non solum hoc fructuose expendatur tempus: verum quicquid alio etiam tempore negleximus, modo recuperetur. Ait itaque Apostolus: Hortamur vos ne vel in baptismo, vel in poenitentiae Sacramento, aliove modo Dei gratiam in vacuum, ociose, absque fructu & sine incremento iustitiae recipiatis. In vacuum enim Dei gratiam recipit, quisquis cum gratia Dei non collaborat, aut qui gratia Dei recepta non vititur, ad quod data est, aut ex illa non fit melior. Ait enim per Esaiam Dominus: Tempore accepto, id est, opportuno & saluti congruo exaudiui te, dans quæcunque salubriter postulasti: & in die salutis, hoc est, tempore gratiae adiuui te. Quamobrem excusare nemo se potest sibi defuisse gratiam aut auxilium Dei, quæ Deus vltro omnibus offert tempore hoc gratiæ. Ecce autem nunc est tempus illud, de quo Esaias loquitur, acceptabile, ecce nunc dies salutis, quibus gratiam Dei negligere haud oportet, sed prospicere, ut nemini dantes ullam offensionem scandali aut iniuriarum, quæ charitati repugnarent, ut non vituperetur, aut minus fructificet tam prædicationis nostræ, quam obedientiæ vestræ ministerium. Sed hoc magis curæ nobis sit, ut in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, non similitudine, sed veritate, ne vita nostra discordat à prædicatione & professione nostra Euangelica. Iuxta quam nemini offendiculum ponere nos decet aut scandalum: quin potius quæ pacis sunt, sectari ad omnes, & quæ ædificationis sunt, alteru-

Gratiam Dei in vacuum recipere quid.

Esaiæ 49.

Rom. 14.